

Papež Benedikt XVI.

Posinodalna apostolska spodbuda EVHARISTIJA - ZAKRAMENT LJUBEZNI

(CD 115, Ljubljana 2007)

1. Značaj in zgodovina dokumenta

Dokument je sad 11. škofovske sinode, ki je bila od 2. do 22. oktobra 2005 v Rimu. Na njej so bili navzoči - poleg predstavnikov škofovskih konferenc z vsega sveta – tudi predstavniki redovnikov in laikov ter izbrani delegati in predstavniki drugih krščanskih Cerkva.

Škofovska sinoda je ustanova 2. vatikanskega koncila (1962-1965). Koncili, doslej jih je bilo 21, so stoletni dogodek; škofovska sinoda pa je postala trajna in pogostnejša oblika kolegialnega vodstva Cerkve in reševanja tekočih, tudi žgočih zadev njenega poslanstva. Tako so dosedanje sinode med drugim obravnavale vprašanja pravičnosti v svetu, evangelizacije današnjega sveta, kateheze, laikov, družine, duhovnikov, redovnikov, posameznih zakramentov, Cerkva na posameznih celinah – zlasti glede nalog v tretjem tisočletju.

Priprava na sinodo se je pričela že leta 2004, ko je papež Janez Pavel II. (1979-2005) po posvetovanju določil temo sinode. Na predloženi program in vprašalnik je odgovorilo 95% vprašanih škofovskih konferenc. Sledila so pripravljalna dela: načrt (lineamenta), delovni pripomoček (instrumentum laboris), poročilo (relatio) kardinala Angela Scuola, delo na sinodi, pripombe in predlogi, ki jih je Benedikt XVI. sprejel in dopolnil v apostolski spodbudi. Spodbuda je izšla 22. februarja, predstavljena pa je bila 13. marca 2007.

Dokument nadgrajuje katoliški nauk o evharistiji, to je Kristusovi navzočnosti v svetu v slavljenju maše in pomenu, ki ga ima njegovo dejanje in naše slavljenje za življenje in poslanstvo kristjana. V prvi okrožnici je Benedikt XVI. obravnaval osrednje sporočilo krščanstva, da je »Bog ljubezen« (2006, CD 112), v novem dokumentu pogloblja realnost božje ljubezni, ki se izraža v evharistiji, iz katere verujoči črpajo moč za življenje in delovanje po veri.

2. Vsebina in pomen dokumenta

Čeprav naslov dokumenta izraža prvenstveno teološko vsebino, ima tudi izrazito pastoralen ali aplikativen pomen. To izraža njegov podnaslov: evharistija, to je spomin Jezusove zadnje večerje, je vir in vrhunec življenja Cerkve in življenja verujočega. V njej je povzeto celotno Kristusovo življenje od rojstva in javnega delovanja do trpljenja, smrti in poveličanja. Izhodiščne besede so: »To delajte v moj spomin« (Lk 22,19), prav tako poročilo, da so bili prvi kristjani »stanovitni v nauku apostolov, bratskem občestvu, k lomljenju kruha in molitvi« (Apd 2,42). V času preganjanja pa so kristjani izrazili svojo vero in zvestobo Kristusovemu naročilu z besedami: »Ne moremo živeti brez Gospodovih skrivnosti«.

Namen dokumenta je, da bi verujoči poglobili svojo povezanost s skrivnostjo Kristusove navzočnosti, njenim slavljenjem (bogoslужjem) ter krščanskim življenjem, ki se kaže v ljubezni do Boga in bližnjega, v služenju bližnjemu. Gre za konstantno nalogo Cerkve, ki jo je koncil zasnoval z liturgično prenovo bogoslужja (maše, zakramentov) in življenja po evangeliju.

Prenova se na zunaj vidno izraža v uvedbi domačega jezika in sodelovanju navzočih. Pomembnejša je vsekakor duhovna prenova, ki preveva človekovega duha, njegova dejanja in odnose.

S teološkega vidika je evharistija (maša) osrednja vsebina krščanstva, njegovega sporočila in navzočnosti v svetu. Iz nje izvirajo in k njej so usmerjeni vsi drugi zakramenti (krst, birma, spoved, maziljenje, zakon, duhovništvo posvečenje), ki posvečujejo posameznika in hkrati gradijo Cerkev kot občestvo. Gre torej za ontološko stvarnost, ki izraža bistvo Cerkve in kristjanovega življenja. Naslovi poglavij izražajo tudi vsebino dokumenta: (1) evharistija je skrivnost, v katero verujemo, (2) ki jo slavimo (obhajamo) in (3) ki jo živimo. V teh besedah je izraženo tudi pomembno sporočilo, da je »zakon molitve tudi zakon verovanja« (lex orandi lex credendi) in obratno. Lahko bi še nadaljevali: je tudi »zakon delovanja« (lex agendi). Ko dokument govori o umetnosti slavljenja (ars celebrandi), nima v mislih zgolj estetske podobe obhajanja, ki se dotika tako voditelja bogoslužja kot udeležencev, marveč predvsem notranje razpoloženje navzočih, da bi njihova dejanja izražala dejavno sodelovanje, izkustvo svetega (presežnega) in duhovno korist.

Dokument se dotika tudi drugih teoloških in konkretnih vprašanja, kot so: način sodelovanja pri maši tistih, ki so se - po veljavno sklenjenem zakonu - ločili, primernost duhovniškega celibata, maša v latinščini na mednarodnih shodih, petje gregorijanskega korala, ki naj ga bodo večji kleriki in verniki, obhajanje evharistije za bolnike, zapornike, begunce, prenos maše po medijih, ob navzočnosti vernikov drugih krščanskih in nekatoliških udeležencev, ureditev bogoslužnega prostora, priprave sodelavcev, prav tako pomen spoštovanja liturgičnih predpisov ipd.

Kakor zadnja večerja in postavitev evharistije povzema vse Kristusovo življenje in delovanje, to je daritev Bogu Očetu in podaritev človeku, tako ima tudi življenje krščanskega občestva, Cerkve, in kristjana svoj izvir in vrhunec v spominu in obhajanju te skrivnosti. Ne gre zgolj za izpolnitev neke dolžnosti, marveč gre za dinamizem, to je notranjo duhovno moč, iz katere verujoči črpa navdih za življenje. Kakor so v bogoslužju zemeljske stvarnosti, kruh in vino, oboje božji dar in delo človeških rok, posvečene, tako naj bo posvečeno tudi človekovo življenje in vse stvarstvo. Sklepne besede maše: »Pojdite v miru« - »Ita missa est« dejansko pomenijo – Pojdite, živite mašo! - Pojdite, poslani ste! Kruh, to je kruh resnice, božje besede in ljubezni, ki ste ga bili sami deležni, delite drugim – lačnim, žejnim, revnim, potrebnim človeške pomoči in Božje bližine.

Rafko Valenčič